

28. DIONYSIUS DE KARTUIZER, *Die spieghel der bekeeringhen der sondaren. Ende dat dyalogus onser liever vrouwen maria totten sondaer, ende des sondaers tot Mariam*. Antwerpen, Gheraert Leeu, 1588 [= 1488], 4°.

Los liggende katernen. Herkomst: Jean(?) Gabriels(?), 1796 (in handschrift).

Afb. 21-22

Brussel, Koninklijke Bibliotheek, Inc. A 1418 LP

Het oorspronkelijk Latijnse geschrift verscheen onder de titel *Speculum conversionis peccatorum* bij Johan van Westfalen en Dirk Martens te Aalst in 1473: het is de oudst gedateerde druk in de Zuidelijke Nederlanden (POLAIN 1307). Vijftien jaar later verscheen een Dietse vertaling; door wie is niet bekend. Gheraert Leeu uit Gouda, sedert 1484 te Antwerpen gevestigd,

Hier beghint een seer profitelöc boeckken ghebel-
 ten den spiegel der bekeringhen vanden sondigē
 menschen: ghemaect vanden eerwaerdighen ende
 seer deuoten vader meester Denijs van leewe van
 der Carthuzer ordenen. En es gheset als een dyalo-
 gus dat es een sprake van tweē te wetē. die recht
 waerdighe ende die sondaer. Ende is by eenen zeer
 notablen ende deuoten man ouerghelet wt dē latyn
 in goeden duytsche ghelöck hier na volcht. En die
 rechtwaerdighe spreect eerst tottē sondare aldus.

Afb. 21. — Dionysius de Kartuizer, *Die spiegel der bekeeringhen der sondaren*. Antwerpen, [1488]. –
 Brussel, Koninklijke Bibliotheek, inc. A 1418 LP, fol. a2 v°. (Cat. 28).

(Copyright: Brussel, Koninklijke Bibliotheek)

Dier beghint een minnelike en troostelike sprake der gloriozer en alder suuerster moeder gods en maecht marien totten sondare. en des sondaers tot

mariam. **D**ie sondare Coninghinne des hemels. keplerinne der koniginnē. en woert hebbic te spreken tot di **M**aria.

Wer wie bist u. **D**ie sondare: Ic en weet niet wat ic di segge oft antwoerden sal want niet ben ick. geschepden en gedept mit swa

h i

Afb. 22. — Dionysius de Kartuizer, *Die spiegel der bekeeringhen der sondaren*. Antwerpen, [1488]. — Brussel, Koninklijke Bibliotheek, inc. A 1418 LP, fol. hi r^o. (Cat. 28).

(Copyright: Brussel, Koninklijke Bibliotheek)

drukte ze een jaar na het lijvige *Leven ons Heren* van die andere kartuizer, Ludolf van Saksen (cat. 17) en het *Colloquium peccatoris* van Jacobus van Gruitrode (cat. 39). Als vaker gebeurt, heeft „Denijs van Leewe” deze spiegel in dialoogvorm geschreven: de rechtvaardige, verder in de tekst *Die oude* geheten, spreekt tot *Die sondare* of *Die ionghe*. Beide zijn op een fraaie houtsnede in beeld gebracht: vóór een hoge muur zijn in gesprek de rechtvaardige in monnikspij en de zondaar in werelds gewaad, getooid met een platte hoed waarop drie pauweveren in de hoogte (83 × 58 mm). Dit blok staat bij de aanvang van de proloog en van de tekst afgedrukt. Op het titelblad een houtsnede die eigenlijk op de tweede tekst betrekking heeft, en daar trouwens ook nog is afgedrukt: de zondaar geknield vóór Maria (79 × 58 mm). De derde tekst die van deze editie deel uitmaakt, *Onzer liever Vrouwen souter of Rozenhoet*, wordt ingeleid door een houtsnede met de rozenkrans (53 × 43 mm). [E.C.-I.]

CA 591; POLAIN 1308; IDL 1551.
